

YAYINCILIK

Yücel KANPOLAT

Bilim ve teknoloji yüzyılında kuşkusuz yayın ve yayıncılık çok önemli bir bilimsel etkinliktir. Hem ülkelerin bilim impaktının göstergesi hem de bilim insanlarının değerlendirilmesi, hem de bilimde bilginin paylaşımı ve yayılması adına yayıncılık önemli bir bilimsel etkinlik sayılıyor. İnsanlığın bilinen 10.000 yıllık tarihi içerisinde önceleri sözle aktarılan bilgi zamanla Sümerler ve Mısırlılarda yazıyla aktarılarak önemli bir bilgi kaynağı haline gelmiştir. Bu dönemlerden başlayarak gücü elinde bulunduran kurumlar hep bilgiyi, dolayısıyla kütüphaneleri ve gene dolayısıyla yayıncılığı korumuş, özendirilmiş ve geliştirmişlerdir. Ama gene de düzenli yayıncılığın ortaya çıkması için 1454'te matbaanın bulunuşu ve baskı teknolojisinin geliştirilmesi gerekliliği zorlanmıştır. İlk düzenli yayınların bilim tarihine girmesi 19. asıra kadar beklenmiştir. Hatta bilinen düzgün bilimsel dergi yayınlarının 20. yüzyılın ikinci yarısını takiben ortaya çıkması özellikle dergi yayıncılığının ne kadar genç bir geçmişi olduğunun göstergesidir. Bugün nöroşirürji alanında çok ünlü saydığımız “Brain” dergisinin 1925'te, “Journal of Neurosurgery”nin 1940'ta, “Neurosurgery” dergisinin 1976'da ve “Acta Neurochirurgica” dergisinin de 1950'de yayınlanmış olması yayıncılığın ne denli genç ve yeterli olduğunun bir göstergesidir.

Türkiye'nin her alanda yetersizliklerini vurgulamayı adet edinmiş olan anlayış yayıncılıkta da Türkiye'yi yetersiz, kusurlu göstermeye kanımca bayılıyor. Oysa

Türkiye, dünya üzerinde misyonu ve iddiası olan önemli geleneklerin devamı olarak hem yayında, yayıncılık alanında ve hem de bilgiyi toplayıp değerlendirmede önemli yapılanmaların sahibidir. Üstelik Cumhuriyet dönemiyle çok olumlu ve önemli sıçramalar yapılmıştır. Dünyanın yayınlanmış ikinci önemli nöroşirürji dergisi Türkiye kaynaklıdır. Türkiye'de yayınlanmış ciddi tıp dergilerinin batının birçok ülkesinden önce var olduğunu söylemek herhalde doğrudur.

Bütün konularda olduğu gibi dünya yayın tekeli de maalesef Amerika kaynaklı yayıncılık kurumlarının kontrolü altındadır. Türkiye'nin pek çok alanda olduğu gibi bu yayınlar dünyası içerisindeki yeri ve değeri yüksektir ama yeterli değildir. Türkiye genç bilimci potansiyeliyle dünyaya dünya bilimcilerinin göremediği gerçekleri gösterebilir. Dahası ülkemizde fazla sayıda nitelikli yayın organı vardır. Kanımca geleceğe yönelik bilim politikaları içinde bu yayınların sürekliliği ve kalitesinin artırılması temel hedef olmalıdır.